

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА З 1955 ГОДА ●

● NO.22 (3094) ●

● ЧАЦВЕР, 12 чэрвеня, 2008

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

Выхадцы з Палесся наладзілі дыялог
Любускае ваяводства Польшчы стала лідэрам у супрацоўніцтве з рэгіёнамі Беларусі **Стар. 2**

На мінскі фестываль — з Новай Зеландыі
Беларускі навуковец на ўзбярэжжы двух акіянаў асвоіў шатландскую дуду і не забыў родную мову **Стар. 3**

Жабінкаўская з Жабінкі
Наша суайчынніца ўганаравана прэстыжнай Царскасельскай прэміяй **Стар. 4**

Мільёны кветак

Вуліцы і праспекты Мінска летам становяцца яшчэ прыгажэйшымі

Іван Яцкевец

Расквечваць сталіцу пачалі на пачатку мая. Для таго, каб кветкавы малюнак быў разнастайным і шматколерным, набылі насенне нямецкай селекцыі. Тысячы цюльпанаў, гіяцынтаў, крокусаў, нарцысаў у Мінску — галандскага паходжання. Між іншым, больш за два з паловай мільёны кветкавых раслін, якія будуць радаваць вочы гараджан, выгадваны ў цяплічнай гаспадарцы “Кветкі сталіцы”.

А нядаўна, з надыходам цёплага надвор’я, на сталічных магістралях пачалося гэтак званае вертыкальнае азеляненне: з’явіліся кашпо з ампельнымі (якія прыгожа звісаюць) раслінамі. Для гэтага, дарэчы, часта выкарыстоўваецца петунія розных колераў: белага, ружовага, фіялетавага...

Так, усяго ж работнікі “Мінсказеленбуда”, якія працуюць па спецыяльных праектах кветкавага афармлення, плануецца высадзіць звыш 2 мільёнаў штук кветкавай расады. Яшчэ каля

Кветкі ў сталіцы сталі абавязковым атрыбутам гарадскога пейзажу

700 тысяч кветак размесцяць на сваіх тэрыторыях прадпрыемствы і арганізацыі.

Дарэчы, днямі ў Дзіцячым

парку імя М. Горкага на конкурсе “Мінскі майстар” паказвалі сваё ўменне лепшыя азеляніцелі.

А да Дня горада каля гасцініцы

“Беларусь” пройдзе традыцыйны фестываль кветкавага афармлення і ландшафтнай архітэктуры.

Стымулююць гуманітарныя стасункі

Марыя Астахава

Італія будзе імкнуцца пашыраць сваю прысутнасць у Беларусі.

Аб гэтым паведаміў Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Італіі ў Беларусі Нарберта Капела. Паводле слоў пасла, цяпер, у прыватнасці, разглядаецца магчымасць супрацоўніцтва паміж дзвюма краінамі па абмене ўрачамі. У бліжэйшы час у Беларусі будзе арганізавана выстава італьянскага сучаснага мастацтва. Акрамя таго, сумесна з Оперным тэатрам Беларусі плануецца правесці мерапрыемствы, прысвечаныя 150-годдзю Джакама Пучыні. А ў кастрычніку пройдзе традыцыйны тыдзень італьянскай мовы.

Нарберта Капела прызнаўся, што прыемна здзіўлены тым, што ў Беларусі многія ведаюць італьянскую мову, нават жыхары ў аддаленых ад сталіцы рэгіёнах. “Думаю, гэтаму ў многім садзейнічала развіццё гуманітарных адносін паміж Беларуссю і Італіяй”, — сказаў пасол.

Культурны ўзаемаабмен

Жанна Кавалёва

Годам культуры Расіі ў Беларусі будзе аб’яўлены 2009 год, а 2010-ы стане Годам культуры Беларусі ў Расіі.

Гэтыя палажэнні будуць замацаваны ў пагадненні аб супрацоўніцтве паміж міністэрствамі

культуры дзвюх дзяржаў. Як паведаміў першы намеснік міністра культуры Беларусі Уладзімір Рылатка, пагадненне аб культурным супрацоўніцтве плануецца падпісаць у дні XVII Міжнароднага фестывалю мастацтваў “Славянскі базар у Віцебску”. На свята мае намер прыехаць міністр культуры Расійскай Федэрацыі

Аляксандр Аўдзееў.

Год культуры Расіі ў Беларусі будзе прысвечаны 65-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. У праграме мерапрыемстваў — Дні культуры Санкт-Пецярбурга, якія запланаваны на красавік. Дні культуры Беларусі ў Расіі будуць прысвечаны 65-годдзю Вялікай Перамогі.

У партнёраў — шмат намераў

У Беларусі пачало працаваць пасольства Венгрыі

Марта Авер’янава

“Адкрыццё пасольства пацвярджае нашу цікавасць да Беларусі. У краінах надраўнага паказчыкі ў гандлёва-эканамічным супрацоўніцтве, аднак рэзервы яшчэ ёсць. Мы таксама зацікаўлены ў інтэнсіфікацыі міжасабовых кантактаў: у нас ёсць намер выдаваць як мага больш віз беларусам”, — сказаў Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Венгрыі

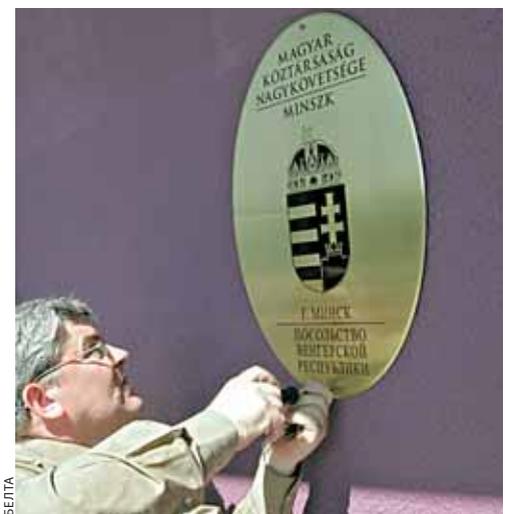
ў Беларусі Ферэнц Контра.

Паводле слоў пасла, у бліжэйшы час у Мінску пройдуць кансультацыі паміж міністэрствамі замежных спраў Беларусі і Венгрыі. А ў Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў ужо экспануецца выстаўка вядомага венгерскага графіка Лівіуса Дзюлаі.

Згодна з дадзенымі беларускай статыстыкі, таваразварот паміж Беларуссю і

Венгрыяй у 2007 годзе павялічыўся на 29 працэнтаў у параўнанні з 2006 годам і склаў звыш 270 мільёнаў долараў ЗША.

Беларускі экспарт у Венгрыю — нафтапрадукты, трактары, чорныя металы і вырабы з іх, прадукты дрэваапрацоўкі, калійныя ўгнаенні. З Венгрыі імпартавацца пераважна медыкаменты, тэлефоны і іншая электратэхніка, сельскагаспадарчыя машыны.

ВЕСТКИ

Адпавядае інтарэсам

Пётр Іваноў

Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі ратыфікавала пагадненне аб супрацоўніцтве дзяржаў — удзельніц СНД у барацьбе з крадзяжамі культурных каштоўнасцей і забеспячэнні іх вяртання.

Гэты дагавор быў падпісаны ў Душанбе ў кастрычніку мінулага года. У ім агаворана, што бакі праз свае кампетэнтныя органы супрацоўнічаюць у прадукцыйнай, выяўленчай, раскрыццё правапарушэнняў, звязаных з крадзяжамі культурных каштоўнасцей, іх пошуку і садзейнічэнні вяртання.

У прыватнасці, прадугледжваецца гарманізацыя заканадаўстваў бакоў, аналіз стану і дынамікі злачыннасці, звязанай з крадзяжамі культурных каштоўнасцей, удасканаленне механізмаў узаемадзеяння праваахоўных органаў для прыняцця ўзгодненых мер.

Першы намеснік міністра ўнутраных спраў Аляксандр Шчурко лічыць, што афармленне ўдзелу Беларусі ў гэтым пагадненні адпавядае інтарэсам краіны па захаванні сваёй культурнай спадчыны, а таксама дасць магчымасць больш эфектыўна процідзейнічаць крадзяжам прыналежных беларускай дзяржаве культурных каштоўнасцей, садзейнічаць іх вяртанням.

Наша полька — у Монтэ-Карла

Дзяржаўны ансамбль танца пад кіраўніцтвам народнага артыста прафесара Валянціна Дудкевіча прыняў удзел у канцэрце, прысвечаным аўтагонкам “Формула-1”

Вольга Шаляговіч

На сцэне самай вялікай залы ў Монтэ-Карла разам з беларускімі танцорамі канцэртныя нумары прадставіла таксама харавая група Народнага хору Рэспублікі Беларусь імя Г.І.Цітовіча. На канцэрце прысутнічаў прынц Альберт з сям’ёй, а таксама ўсе пілоты гонак “Формулы-1” гэтага года. Валянцін Дудкевіч адзначае, што замежным глядачам заўсёды падабаюцца выступленні ансамбля, хоць яны і не адразу могуць адрозніць, дзе рускі танец, а дзе беларускі ці ўкраінскі. У Монтэ-Карла глядачы не маглі ўтрымацца на сваіх месцах і прытанцоўвалі разам з артыстамі.

Дзяржаўны ансамбль танца стаў першым фальклорным ка-

Валянцін Дудкевіч з удзельніцамі ансамбля

лектывам, які выступіў на сцэне Монтэ-Карла за апошнія дзесяцігоддзе. Дарэчы, летась ансамбль

першым з творчых калектываў Беларусі выступіў у канцэртнай зале “Алімпія” ў Парыжы.

Гэтая добрая жывая справа

Андрэй Тоўсцік

Першая прышкольная трусагадоўчая ферма створана ў вёсцы Отар Чачэрскага раёна.

Праект “Пушысты волат” ажыццяўляецца па Міжнароднай праграме “Супрацоўніцтва для рэабілітацыі” (CORE) пры падтрымцы Швейцарскага ўпраўлення па развіццю і супрацоўніцтве. Першымі гадаванцамі новай фермы сталі 12 трусаў розных парод. Вучні Отарскай школы загадзя падрыхтаваліся да прыезду “пушысцікаў”: жывёл размясцілі ў спецыяльна абсталяваных клетках, прыгатавалі камбікорм. На занятках у гуртку “Малады фер-

мер”, якія праходзяць двойчы ў тыдзень, вучні спасцігаюць тонкасці кармлення, гадоўлі і ветэрынарнага дагляду гэтых жывёл. Дзеці з задавальненнем працуюць на ферме — кормяць трусаў, прыбіраюць клеткі, нарыхтоўваюць кармы на прышкольным участку. А некаторыя ўдзельнікі праекта

ўжо сталі разводзіць трусаў і на бацькоўскіх падвор’ях.

Мэта Праграмы CORE — паліпшэнне ўмоў для жыхароў раёнаў Беларусі, пацярпелых у выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, праз непасрэдную работу з людзьмі. Цяпер гэтая праграма рэалізуецца ў Брагінскім, Чачэрскаім, Слаўгарадскім, Столінскім раёнах. Яе прыярытэтнымі кірункамі — ахова здароўя, сацыяльна-эканамічнае развіццё пацярпелых раёнаў, практычная радыёлагічная культура, забеспячэнне радыёлагічнай якасці. Праграма CORE таксама скіравана на выпрацоўку і рэалізацыю стратэгіі развіцця раёнаў з удзелам міжнародных партнёраў.

ЯК СПРАВЫ, ДЫЯСПАРА?

Плённы май для суайчыннікаў

Дзіяна Грышанава, Адам Мальдзіс

Арганізатарам шэрагу цікавых мерапрыемстваў для беларускай дыяспары ў расійскай сталіцы выступіў Маскоўскі дзяржаўны інстытут міжнародных адносін.

Найперш адзначым, што ў сувязі з Днём Перамогі адбыўся фестываль фільмаў, прысвечаных гэтаму святу, і яго мяркуецца зрабіць штогадовым. Ініцыятарам фэста выступіла беларускае зямляцтва расійскай сталіцы, а непасрэдным арганізатарам — Рада зямляцтваў, нядаўна створаная пры Маскоўскім дзяржаўным інстытуце міжнародных адносін.

А вось у Маскоўскім доме нацыянальнасцяў прайшла навуковая канферэнцыя “Ідэнтычнасць беларусаў: сучаснае вымярэнне”. Арганізаваў яе Савет Расійскай нацыянальна-

культурнай аўтаноміі “Беларусы Масквы”. У канферэнцыі ўдзельнічалі навукоўцы Маскоўскага дзяржуніверсітэта імя М. В. Ламаносава і Расійскай акадэміі навук, прадстаўнікі беларускай дыяспары. Пасля канферэнцыі яе ўдзельнікі і госці аглядзелі выставу беларускіх народных касцюмаў XIX стагоддзя, праслухалі народныя песні, якія выканала І. Капчынская — кіраўнік фальклорнага ансамбля “Кірмаш”. А рэстаран пры Пасольстве Рэспублікі Беларусь прадставіў магчымасць для прысутных зрабіць дэгустацыю нацыянальных страў.

Урэшце, у канферэнц-зале Інстытута міжнародных адносін адбыўся вялікі канцэрт мастацкіх калектываў нацыянальных супольнасцяў. Беларусь прадстаўляў гурт “Testamentum terrae”. Музыкі Юрась Панкевіч і Віталь Касавец з дапамогай беларускай дуды і барабана прадставілі музыку часоў Вялікага княства Літоўскага.

Фестывальнае Гродна

Жанна Катлярова

У VII Рэспубліканскім фестывалі нацыянальных культур у Гродне прымуць удзел прадстаўнікі 25 нацыянальнасцяў.

Як паведаміў намеснік Упаўнаважанага па справах рэлігій і нацыянальнасцяў Уладзімір Ламека, колькасць удзельнікаў фестывалю, які вядзе сваю гісторыю з 1998 года, пастаянна расце.

А вось дырэктар Рэспубліканскага цэнтра нацыянальных

культур Ірына Лемцюгова адзначае, што ў чэрвеньскія дні ў Гродне пройдзе амаль 40 мерапрыемстваў фестывалю.

Усе нацыянальнасці змогуць прадставіць сваю музычную і танцавальную культуру. Адбудзецца прадстаўленне нацыянальных падворкаў. Такое мерапрыемства ў Гродне — традыцыйнае, паколькі там пражывае найбольшая колькасць прадстаўнікоў розных нацыянальнасцяў.

Выхадцы з Палесся наладзілі дыялог

Любускае ваяводства Польшчы стала лідэрам у супрацоўніцтве з рэгіёнамі Беларусі

У мястэчку Бялку Любускага ваяводства (заходняя Польшча) прайшоў другі агульнапольскі з’езд Таварыства аматараў Палесся — арганізацыі, якая аб’ядноўвае ўрадженцаў палескай зямлі. Удзел у мерапрыемстве прынялі дэпутаты Сойма Польшчы, Генеральны консул Беларусі ў Гданьску Руслан Есін, прадстаўнікі рэгіянальных улад, дыпламатычнага корпуса, праваслаўнага і каталіцкага духавенства, а таксама выхадцы з Палесся.

На з’ездзе разглядаліся вынікі работы за апошні год, абмяркоўваліся планы на бліжэйшыя месяцы. Да прыкладу, прынята рашэнне арганізаваць экскурсію па беларускім Палессі з наведваннем архітэктурных

і гісторыка-культурных аб’ектаў і мясцін. У рамках мерапрыемства ў цэнтральнай частцы Бялкі быў урачыста адкрыты памятник у гонар ураджэнцаў Палесся. Гэты сімвалічны знак

павінен нагадваць цяперашнім і будучым пакаленням аб каранях і родных мясцінах іх продкаў. Акрамя таго, удзельнікі наведалі адзіны ў свеце Музей выхадцаў з Палесся. Ад імя Генераль-

нага консульства ў Гданьску Руслан Есін падарыў музею карціну з выявай гістарычнай беларускай архітэктуры. Падчас з’езду адбылася сустрэча дыпламата з выхадцамі з Брэста, Пінска і навакол-

ляў. Яны цікавіліся магчымасцю наведаць Беларусь і ўмовамі атрымання віз.

Сёння Любускае ваяводства Польшчы з’яўляецца лідэрам у супрацоўніцтве з рэгіёнамі Беларусі. Пацверд-

Гарадскія рысы Пінска — адметнасць сучаснага Палесся

жанне таго — ўзаемаадносінны паміж Любускім ваяводствам і Гомельскай вобласцю, а таксама Зялёнай Гурай і Віцебскам. “Дынамічны дыялог праводзіцца не толькі па лініі рэгіянальных улад, але і на міжасабовым узроўні. Да прыкладу, актыўная пазіцыя Таварыства аматараў Палесся спрыяла пачатку перамоваў паміж гарадскімі ўладамі Пінска і Гожува Вялікапольскага аб заключэнні пагаднення аб пабрацімскіх сувязях”, — адзначаў кіраўнік генеральнага консульства ў Гданьску Руслан Есін.

Таварыства аматараў Палесся заснавана ў 2003 годзе ў горадзе Гожу Вялікапольскі. Арганізацыя аб’ядноўвае больш за 500 выхадцаў з Палесся.

На мінскі фестываль — з Новай Зеландыі

Беларускі навуковец на ўзбярэжжы двух акіянаў асвоіў шатландскую дуду і не забыў родную мову

Валянціна Ждановіч,
Іван Ждановіч

На развітанне ён зрабіў нам музычны падарунак. Пайшлі на Свіслач. Гэта непадалёк ад мінскага Дома радыё, дзе пры рэчцы альтанка. Дудар адкрыў чорны прадаўгаваты чамадан. Упэўненымі рухамі зладаваў у “баявую гатоўнасць” інструмент. “Работа шатландскіх майстроў”, — патлумачыў на пытанне, адкуль ён. А потым... закрыў сабе вушы спецыяльнымі ўстаўкамі. “Інакш нельга: гук у гэтай дуды надта моцны, пад 100 дэцыбел. Амаль як у самалёта, калі ўзлятае”.

Нездарма ж, мусіць, валынка ў Шатландыі — прыналежнасць вайскоўцаў. Дарэчы, расказваў Андрэй, яна там, як і дуда ў Беларусі, перажыла пару занябання. Пасля 1746-га, калі англічане выйгралі знакавую бітву з шатландцамі, пераможцы паставілі па ўсёй краіне форты, крэпасці, умацоўваючы сваю прысутнасць. А шатландскім дударам забаранілі граць на валынках: пэўна ж, каб не абуджаць у народзе дух супраціўлення. Але валынка выжыла — разам з Шатландыяй і шатландцамі. І нават стала сімвалам народа: у духавым інструменце ўвасабіўся няскораны шатландскі дух. Калі Андрэй грае ў новазеландскім

Андрэй Мароз на беразе Свіслачы

Окландзе — былой англійскай калоніі — на дудзе, у яго часта пытаюць: ты што, шатландзец? І вельмі здзіўляюцца, калі хлопец кажа: ды не, я беларус...

Але вернемся з замежных даляў. Вось дудар надзімае мех, падладжвае трубы-бурдоны... Цікава, што адчувае малады чалавек, вярнуўшыся, пакуль што на месяц, на Радзіму? Калі ён, мінчанін, вучоны-хімік з дыпламам Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, ад'язджаў у снежні 2005-га ў Новую Зеландыю, Мінск быў змрочным і ха-

лодным. Цяпер тут — як у раі... А ў горадзе Окландзе — менавіта туды ўнікальнага спецыяліста запрасілі працаваць па кантракце ў фізіка-хімічную лабараторыю, якая займаецца пошукам супрацьракавых лекаў, — канец зімы. І за вокнамі ўніверсітэцкімі, з ціхаакіянскім краявідам, дажджы і дажджы. Тропікі...

Ён павярнуўся тварам да сонца, прыжмурчыўся. На хвіліну засяродзіўся. Закінуў цераз плячо тры спалучаныя між сабою тасьмаю трубы, адведзеныя з меха — і... Моцныя, працяжныя

гукі напоўнілі наваколле. Быццам усё-усё пакрылі: і вакол нас, і нават унутры.

Андрэй Мароз улюбіўся ў дуду з першага, як кажуць, яе гукі:

—Я слухаў кампазіцыі гурта “Стары Ольса”, Зміцера Сасноўскага, калі яны толькі пачыналі. Тое было, здаецца, у 2000-м годзе, і мне вельмі спадабалася: гэта нешта вельмі глыбокае, аўтэнтчнае. Пачуў дуду ўжывую, калі Зміцер трохі граў для сяброў у вузкім коле. Што цікава: дуду можна слухаць на дыску ці кружэлцы — гэта, канешне,

прыгожая музыка... Але як слухаш ужывую — тады яе ўся магія выходзіць вонкі. Бо, як мне падаецца, ёсць у жывой дуды асаблівая энергетыка, нейкія вібрацыі, якія, мусіць, тэхнікаю не запішаш.

Хацелася хлопцу і самому навучыцца граць, ды, жывучы ў Мінску, усё адкладваў навуку на потым. І музычнай адукацыі не меў. Шчыра прызнаецца: “Так, брэнькаў на гітары і спяваў хіба што для сяброў... Калі ж трапіў за акіян, то падумаў: ці цяпер, ці ніколі. Бо хутка і 30 гадоў!”. У Окландзе Ан-

дрэю пашанцавала знайсці шатландскіх дудароў, у іх ён бярэ прыватныя ўрокі. Гэта, заўважае, славытыя людзі: адзін з іх, якому цяпер 76 гадоў, у маладосці быў кіраўніком каралеўскага ансамбля дудароў.

Сёлета Андрэй Мароз упершыню выступаў на вялікай сцэне — як удзельнік міжнароднага фестывалю “Дударскі фэст”, што праходзіў у Мінску. Дарэчы, першае, што ён зрабіў, прыляцеўшы дадому: сабраў родзічаў, сяброў у невялікім парку (сям’я жыве ў мінскім мікрараёне Чырвоны Бор) і даў “маленькі канцэрт”. Гаворыць, малодшы брат таксама захапіўся дудою. “Думаю, праз пару гадоў мы зможам што-небудзь разам сыграць”, — упэўнены ў сур’ёзнасці братавых намераў Андрэй. Станавіцца ж прафесійным музыкам ён не збіраецца. Вярнуўшыся ў Беларусь, марыць уволю пападарожнічаць па краіне. Прызнаецца: “Мне мова наша падабаецца, я па-беларуску тут увесь час гавару”.

...Мы адыходзілі з берага Свіслачы, а ён заставаўся яшчэ крыху пайграць. Казаў жартам: “Трэба, каб умець, штодзень не менш гадзіны падудзец”. Мы бачылі, як, пачуўшы яго дуду, запавольвалі хаду мінчане. Гукі пранізвалі гарадскія кварталы. І быццам сагравалі.

У Карэлічах — прэм’ера

На свяце мастацтваў “Мірскі замак-2008” Нацыянальны канцэртны аркестр Міхаіла Фінберга ўпершыню выступіў з песеннай праграмай

Вольга Шаляговіч

Як патлумачыў маэстра Міхаіл Фінберг, канцэрт эстраднай песні ў Карэлічах адбыўся з улікам шматлікіх просьбаў мясцовых жыхароў. “Для мяне не існуе добрай і дрэннай, годнай і нявартай музыкі. Галоўнае — наколькі прафесійна яна выконваецца і кім яна напісана”, — падкрэсліў вядомы дырыжор.

Канцэрт песні ў Карэлічах завяршыў праграму свята мастацтваў “Мірскі замак-2008”. На сцэну выйшлі лаўрэаты міжнародных і рэспубліканскіх конкурсаў, салісты Нацыянальнага канцэртнага аркестра Беларусі Ларыса Грыбалёва, Ганна Благава, Дзмітрый Качароўскі, Руслан Мусвідас, Саша Нема і іншыя.

Варта адзначыць, што свята мастацтваў “Мірскі замак-2008” арганізавана па ініцыятыве Нацыянальнага канцэртнага аркестра Беларусі — унікальнага музычнага калектыву не толькі для Беларусі, але і для Еўропы. Аркестру падуладны джаз

На канцэрце маэстра Фінберга ў Карэлічах выступала Алеся Дзержавец

і папулярная песня, класіка і складанейшыя сучасныя партытуры. Але самае галоўнае ў ягонаў творчасці — зварот да нацыянальнага музычнага мастацтва. Пацверджаннем таму — шматлікія праекты ў малых гарадах Беларусі: Нясвіжы, Заслаўі,

Міры, Мсціславе, Тураве, Чачэрску, Іванаве. Варта прыгадаць таксама Нацыянальны фестываль беларускай песні і паэзіі ў Маладзечне, цыкл канцэртаў “Славытыя імёны Беларусі” з музыкай айчынных класікаў XX стагоддзя і іншыя.

Карысны вопыт суседзяў

Іосіф Цвірко

Беларусь і Літва распрацоўваюць новыя міжнародныя турыстычныя маршруты

Дадатак да Праграмы па супрацоўніцтве ў галіне турызму паміж Беларуссю і Літвой падпісаны падчас візіту дэлегацыі Міністэрства спорту і турызму ў Вільнюс, дзе праходзіла пасяджэнне беларуска-літоўскай рабочай групы. Згодна з ім, у прыватнасці, вырашана сумесна падрыхтаваць міжнародны маршрут “Дарогамі Вялікага княства Літоўскага”, водныя маршруты па Аўгустоўскім канале і Нёмане. Бакі таксама дамовіліся абменьвацца вопытам па сусветнай методцы Сусветнай турыстычнай арганізацыі пры падліку колькасці турыстаў і ацэнцы ўплыву турызму на эканоміку краі-

ны. Акрамя таго, удзельнікі рабочай групы прааналізавалі магчымасць адкрыцця ў Друскінінкаі Беларускага інфармацыйнага цэнтру па турызме. Прадстаўнікоў Беларусі зацікавілі тэндэнцыі і перспектывы развіцця сельскага турызму ў Літве.

Намеснік міністра спорту і турызму Чэслаў Шульга адзначыў, што беларускую дэлегацыю асабліва цікавіў вопыт Літвы па прыцягненні турыстаў па-за сезонам. Літва пайшла па шляху будаўніцтва новых і развіцця дзеючых санаторыяў праз адкрыццё SPA-цэнтраў. Гэты вопыт арганізацыі пазасезоннага турызму плануецца выкарыстаць і ў Беларусі — на Нарачы, у Браславе, Лепелі.

Дарэчы, летась колькасць турыстаў з Беларусі ў Літву ўзрасла на 50 працэнтаў у параўнанні з 2006 годам.

Жабінкаўская з Жабінкі

Наша суайчынніца ўганаравана прэстыжнай Царскасельскай прэміяй

Адам Мальдзіс

Алена Жабінкаўская магла б атрымоўваць мастацкую Царскасельскую прэмію пад яе сённяшнім прозвішчам – як Алена Ахматава. Але, відаць, вырашыла, што ў рускай паэзіі павінна быць толькі адна Ахматава. Магла б і пад сваім дзявоцым прозвішчам — як Алена Кавальчук. Аднак, магчыма, пры ўсёй павазе і любові да бацькоў (бацька, Міхаіл Ігнатавіч, працаваў механізатарам, рабочым цукровага завода, маці, Ніна Іванаўна, — старшынёй Жабінкаўскага гарвыканкама) разумела, што яно вельмі пашырана, прытым не толькі на Палессі. Таму выбрала псеўданім праязны — па назве гарадка на Брэстчыне. Там прайшло яе дзяцінства. У Жабінку яна часта прыязджае, каб сустрэцца з роднымі, школьнымі сябрамі, з чытачамі раённай бібліятэкі.

Вершы Алена Кавальчук пачала складаць раней, чым навучылася чытаць. Але ў школе яшчэ не магла вызначыць, чаму ж аддаць перавагу: захаплялася літаратурай, музыкай і жывапісам.

Захапленне жывапісам на нейкі час узяло верх. Пераехаўшы ў 1979 года ў Ленінград, Алена, стаўшы ўжо Ахматавай, па-ранейшаму захаплялася паэзіяй. Але паступала яна, прытым тройчы, у Ленінградскае вышэйшае мастацка-прамысловае вучылішча імя Мухінай. Ды тройчы аказалася, што ведаў, ат-

рымных ад жабінкаўскага настаўніка, яўна недастаткова для вучобы ў прэстыжнай навучальнай установе. Тады паступіла на факультэт журналістыкі Ленінградскага дзяржаўнага ўніверсітэта, які закончыла ў 1986 годзе. Цяпер наша суайчынніца займаецца літаратурным рэдагаваннем тэкстаў для некалькіх выдавецтваў. Адначасова афармляе кнігі графічна. Кваліфікаваная і сумленная праца стварыла для Ахматавай высокі імідж у выдавецкіх колах.

Жыццё і праца ў Ленінградзе складваліся добра. Але ў глыбіні душы

жыла туга па малой радзіме, па заходнепалескім чысценькім і зялёным гарадку. І калі давалося ставіць подпіс пад першым аўтарскім матэрыялам у зборніку “Малады Ленінград” (1989), Алена Ахматава сціпла паставіла: Жабінкаўская. Гэтым жа псеўданімам падпісаны наступныя яе публікацыі ва ўсерасійскім часопісе фантастыкі “Четвертое измерение”, газеце “Сме-

на”. Пад ім выйшлі першы і другі яе паэтычныя зборнікі “Смоўж-сляза” (1993) і “Сардэчнае месца пакуты” (1998). З імі прыходзіць вядомасць. Іх аўтар становіцца сябрам Саюза пісьменнікаў Расіі.

Так здарылася, што і асабіста, і творча жыццё Алены Жабінкаўскай усё цясней звязвалася з горадам Пушкін, былым Царскім Сялом. Тут яна жыла ў час вучобы ва ўніверсітэце, тут надрукавала вершы ў анталогіі “Царскае Сяло ў паэзіі” (1999), рэгулярна публікуецца ў часопісе “Царское Село”. Таму трэці зборнік пісьменніцы “Свет мой, люстэрка” (2005), атрымаўшы добры водгук і друку, неўзабаве быў удастоены Царскасельскай прэміі. Пасля ўрачыстай цырымоніі аўтар сціпла пісала маці ў Жабінку, што ажно няёмка было атрымоўваць узнагароду з вельмі знакамітымі асобамі, зоркамі рускай літаратуры.

Сціпласць, патрабавальнасць да сябе – вызначальныя рысы вершаў, уключаных у зборнік “Свет мой, люстэрка”, які я чытаў маленькімі “глыткамі”, адчуваючы асалоду ад глыбокага філасофска-эмацыянальнага зместу і вобразнага яго ўвасаблення. Пра свой непаўторны ўнутраны свет паэтэса расказвае такой жа непаўторнай, першастворанай мовай. Аўтара хвалюе сэнс чалавечага быцця.

Яна ўспрымае рэчаіснасць кантрастна, у супрацьлегласцях:

*Как спаяны закономерно
Полет и смерть,
восторг
и страх...
Я чувствую
одновременно
Огонь и лед
в своих руках!..*

Сасветлым сумамзгадае Алена Жабінкаўская пару свайго дзяцінства і юнацтва – жабінкаўскіх аднакласнікаў, «старый дворик, густо заросший сиренью», рабіну на ўзлеску. Фарбы пачынаюць змрачнець, калі гаворка заходзіць пра катаклізмы сённяшняга абвостранага часу:

*А мои стихи – они
не в счет.
Это никакая не поэзия.
Это просто душу
я порезала,
И теперь из раны
кровь течет.*

У чым жа прычына поспеху адзначанага прэміяй зборніка? Адказаць на гэтае пытанне імкнецца ў пасляслоўі Анатолій Пікач: “Алена Жабінкаўская нібы накіроўвае ў апошній кнізе лірычнае “люстэрка” ў глыбіню ўласнай душы, але закваска гэтай душы – на адчуванні часу. Яна пранізана яго токамі. Падобна да аэрадынамічнай трубы, яна ўцягвае ў сябе гістарычны паток”.

Як заўважаюць крытыкі, у кожным новым зборніку наша суайчынніца перамагае саму сябе, пераўвасабляецца. Будзем жа чакаць новых яе ўцялянняў.

Час тэатральных адкрыццяў

Жанна Катлярова

Сёлета ўпершыню праходзяць гастролі Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы ў Фінляндыі.

А вось Брэсцкі абласны тэатр прыме ўдзел у міжнародным тэатральным фестывалі “Суседзі” ў Любліне.

Адразу тры беларускія спектаклі будуць паказаны на фестывалі “Смаленскі каўчэг”. Туды накіруюцца Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя Якуба Коласа (з Віцебска), Магілёўскі абласны драматычны тэатр і Гомельскі абласны драматычны тэатр.

У Германію на фестываль “Новыя еўрапейскія п’есы” пае-дзе Рэспубліканскі тэатр беларускай драматургіі. Гэты ж калектыў пабывае ва ўкраінскім Херсоне, а коласаўцы яшчэ будуць гастраліваць і ў Санкт-Пецярбургу.

Творы нарадзіліся ў Эстоніі

Марыя Асташонак

Работы беларускіх майстроў прадстаўлены на выставе ў эстонскім горадзе Вільяндзі, які з’яўляецца этнаграфічным цэнтрам краіны.

У Вільяндзі праходзіць 15-я Міжнародная выстава сучаснага мастацтва “Мужчына і жанчына”. На ратушняй плошчы прадстаўлены работы скульптараў з Беларусі, Германіі, Румыніі, Фінляндыі, Францыі і Эстоніі. Варта адзначыць, што ўсе яны выраблены тут, у горадзе.

Пры актыўнай падтрымцы Генеральнага консульства Беларусі ў Таліне ў гэтай творчай сесіі прынялі ўдзел жывапісец з Віцебска Валянціна Ляховіч, мінскія скульптары Валянцін Борзды і Павел Вайніцкі, а таксама мастацтвазнаўца, супрацоўнік Музея сучаснага выяўленчага мастацтва Беларусі Ларыса Міхневіч. У прывітальным слове генеральны консул Беларусі ў Таліне Аляксандр Астроўскі выказаў надзею на працяг супрацоўніцтва горада з беларускімі аўтарамі. На ўрачыстым адкрыцці выставы выступілі яе арганізатар дэпутат парламента (Рыйгікогу), вядомы дзеяч культуры Эстоніі Марк Саасаар і мэр Вільяндзі Кале Енц.

Выстава будзе доўжыцца тры месяцы. З ёй змогуць пазнаёміцца тысячы турыстаў, якія наведваюць Вільяндзі летам.

Экспанаты для Нясвіжа

Алесь Сідараў

Музей Нясвіжскага замка прыме першыя наведвальнікі ўжо восенню

Экспазіцыю для замка будуць збіраць па ўсёй Беларусі. У некаторых установах культуры ёсць рэчы часоў Радзівілаў. Так, у Нацыянальным акадэмічным тэатры імя Янкі Купалы захаваліся два люстэркі, у Нацыянальным мастацкім музеі — партрэты Радзівілаў, у гродзенскім музеі — шкло. Экспанаты будуць перададзены на дэпазіт.

Акрамя таго, у экспазіцыю ўвойдуць і партрэты Радзівілаў, якія дастаўць з Польшчы. Дамоўленасць аб гэтым дасягнута. Калекцыю музея Нясвіжскага замка складуць таксама копіі даўніх кніг і малюнкаў.

І адпачынак, і аздараўленне

Што вабіць гасцей з замежжа

Алена Прусавя

Як адзначыў намеснік дырэктара Рэспубліканскага цэнтра па аздараўленні і санаторна-курортным лячэнні насельніцтва Генадзь Балбатоўскі, у летні перыяд да 30 працэнтаў месцаў у беларускіх здраўніцах будуць занятыя замежнымі грамадзянамі. Адпачынак і лячэнне ў Беларусі карыстаюцца сярод іх усё большай папулярнасцю. Летась, да прыкладу, у Беларусі адпачылі і падлячыліся каля 51 тысячы замежнікаў.

— Наша сістэма раней была скіравана на ўмацаванне здароўя жыхароў Беларусі, — гаворыць, у прыватнасці, намеснік генеральнага дырэктара прадпрыемства “Бел-аграздраўніца” Віктар Панамароў, — аднак цяпер мы ахвота экспартуем

Адпачынак у беларускіх санаторыях мае свае перавагі

санаторна-курортныя паслугі. Санаторыі “Радон”, Світанак”, “Сасновы Бор”, “Случ” і іншыя сёння добра вядомыя і замежным грамадзянам, якія штогод набываюць амаль шостую частку ўсіх птуцэвак.

Да прыкладу, я ведаю аднаго берлінца, які прыязджае ў наш “Радон” па 2 разы на год. Ён мне казаў, што падлічыў: значна выгадней выходзіць папраўляць здароўе ў Беларусі, чым купляць лекі ў Германіі.